

Vesele velikonočne praznike

želita cenjenim naročnikom, oglaševalcem in prijateljem
uredništvo in uprava „Slov. gospodarja“

Iz Češke in Slovaške

Narodna enota

Ker sta za Češko in Moravsko razpuščen senat ter parlament in ne obstoja nobena politična stranka, je imenoval češki državni predsednik dr. Hacha 50 članski odbor Narodne enote pod predsedstvom Adolfa Hruby, malega posestnika iz Mlake pri Trebonji. Naloga Narodne enote bo, da bo usmerila češko narodno življenje po novem tiru, ki bo moral teči vzporedno s političnimi, gospodarskimi in socialnimi smernicami nemške države. Narodna enota je zborovala prvič 23. marca na Hradčanih v Pragi in izdala tri odločbe: judovstvo je izločila iz kulturnega življenja; likvidirala je stranke ter zasegla premoženje komunistične stranke; po nemškem vzorcu je uvedla splošno delovno dolžnost.

Uradni pozdrav

Uradni pozdrav na Češkem se bo glasil: »Vlasti zdar!« (Živela domovina!) z dvigom desne roke.

Pobotanje med Slovaki in Madžari

Slovaki in Madžari se bodo mirno pobotali na ta način, da bo odstopila Slovaška Madžarski v vzhodni Slovaški ozemlje, skozi katerega teče od Madžarov zahtevana železnica. Za ta prostovoljni odstop bi dobili Slovaki nekaj občin blizu Nitre in za Slovaško zelo važno cesto, katero posedajo Madžari.

Slovaški denar

Slovaška dobi nov denar »orel«, ki bo izenačen glede vrednosti z nemško marko na Češkem in Moravskem.

General Franco gospodar Španije

Naše zadnje poročilo o več nego dveinpolletni španski državljanski vojni smo zaključili z obvestilom: Pogajanja med generalom Francom in zastopniki rdečega narodno obrambnega sveta v Madridu so se razbila, ker je zahteval Franco brezpogojno predajo. Koj po tem neuspehu so začele nacionalne čete splošno ofenzivo na preostanek rdeče Španije, v kateri so se klali, streljali ter drug drugega zapirali komunisti in bolj zmerni rdečkarji. Povrh pa sta strašno gospodarila v rdečem taboru pomanjkanje živil ter zdravil.

Pri tako obupnem položaju so uvideli voditelji madridskega obrambnega sveta pod predsedstvom generala Miaje, da bi bil spričo Francove vojne sile vsak odpor nemogoč. Poveljniki rdeče vojske z generaloma Miajo in Casado so se umaknili z jedrom rdečih čet 27. marca zvečer iz Madrida v Valencijo.

Po odhodu rdečih je izbruhnila v prestolnici vstaja, katero so vodili člani »pete kolone« ali pristaši nacionalistov, katerih je bilo kljub preganjanju pod rdečo oblastjo po vseh španskih mestih z Madridom vred zelo mnogo.

Peta kolona je začela zasedati javna poslopja in vse važnejše vojaške točke in je tako pripravila nacionalistom predajo mesta, ki je bila izvršena brez odpora dne 28. marca.

Po predaji Madrida so bile 29. marca opuščene vse fronte, katere so še držali rdeči. Francove čete so zasedle ta dan vsa važnejša mesta v vseh pokrajinah, ki so še bile pod oblastjo rdečih.

Dne 29. marca je bil general Franco gospodar celotne Španije.

Nacionalni zmagovalci so zajeli na tisoče in tisoče ujetnikov ter ogromne zaloge najmodernejših vojnih potrebščin. Prvo delo osvoboditeljev je bilo, da so oskrbeli izstradano prebivalstvo zasedenih pokrajin s prehrano in da so izpustili takoj vse politične jetnike. Osnovan je poseben odbor, ki bo zapisal izpovedi vseh od rdečih zaprtih ter mučenih Špancev.

S popolnim razsulom rdeče armade so se razbežali njeni poveljniki z vrhovnim generalom Miajom vred. Rdeča vojaška gospoda se je zatekla v francoski Maroko v severni Afriki. General Miaja je pri pristanku aeroplana izjavil zbranim časnika: »Vse je končano!«

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Pričetek pogajanj za sporazum s Hrvati. Zadnjo nedeljo dopoldne se je pripeljal iz Beograda v Zagreb ministrski predsednik in notranji minister g. Dragiša Cvetković. Na zagrebškem kolodvoru je bil sprejet in pozdravljen od podbana, armadnega poveljnika generala Jurišića in od številnih časnika. G. predsednik se je odpeljal v vilo na Rebru pri Gradčanih, kjer bo stanoval za čas svojega bivanja v Zagrebu. G. Cvetković je najprej obiskal predstavnika Hrvatov dr. Vl. Mačka na njegovem stanovanju na Prilazu. G. dr. Maček je vrnil predsedniku na cvetno nedeljo obisk. Prva posvetovanja za tolikanj

zaželjeni in 20 let pričakovani sporazum so začela 3. aprila predpoldne na Rebru.

V DRUGIH DRŽAVAH

Francija je podpisala z nami in Romunijo novo trgovinsko pogodbo. Francoska vlada je objavila sklep, da je stopila v veljavo nova trgovinska pogodba z Jugoslavijo in Romunijo. Od obeh držav bo kupila ogromne količine koruze in drugega živeža, od Romunije pa še četrtno vsega pridelka petroleja.

Odgovor francoskega ministrskega predsednika Mussoliniju. Zadnjič smo beležili v kratkem izvlečku Mussolinijev govor, v katerem je napovedal, da je uravnanje pri-

jateljstva med Italijo in Francijo označeno s tremi besedami: Tunis, Džibuti, Suez. Italija hoče, da se uredi vprašanje avtonomije italijanskega življa v francoski severno-afriški koloniji Tunis, da odstopijo Francozi svoje pristanišče Džibuti v francoski Somaliji kot pomorsko izhodišče v italijansko Abesinijo in da se prizna Italiji vplivna beseda na prevoz skozi Sueški prekop. Na v treh besedah označene italijanske zahteve je odgovoril francoski ministrski predsednik Edvard Daladier v posebnem po radiu prenašanem govoru, v katerem je še enkrat naglasil ponovno izrečeno stališče Francozov, da ne bo Francija nikdar odstopila pedi svoje zemlje in ne bo odnehala nikdar od nobene svoje pravice!

Volitev novega predsednika francoske republike. Francosko narodno predstavništvo se bo zbralo 5. aprila v Verseju pri Parizu na sejo, na kateri bo izvoljen petnajsti državni predsednik tretje francoske republike. Francoski predsednik ima manj oblasti nego predsednik Združenih držav Severne Amerike, a več kot angleški kralj. Glavne ter najvažnejše pravice predsednika Francije so: imenovanje ministrskega predsednika, kateri predloži predsedniku republike člane vlade v potrditev. Predsednik lahko sklepa s tujimi državami pogodbe, kar se tiče odstopa ozemlja, za kar pa rabi naknadno odobritev poslanske zbornice. Važno je tudi, da predsednik napove vojno. V rokah predsednika so pomiloščenja in razpust parlamenta. Predsednik potrdi s svojim podpisom razne pogodbe z drugimi državami in je pooblaščen za sklepanje tajnih pogodb, o katerih pa mora obvestiti poslansko zbornico in senat, v kolikor se nanašajo te pogodbe na koristi ter varnost države.

Anglija in Francija zajamčili Poljski meje. V minulem tednu je bilo veliko vznemirjenje radi svobodnega mesta Gdansk, katero je Poljski na razpolago kot edino pristanišče. Prodrle so v svet vesti, da hoče dobiti Nemčija nad Gdanskom vrhovno oblast. Nemčija bi naj zgradila dve avtomobilski cesti iz pruskega Pomorja skozi poljski hodnik v nemško vzhodno Prusijo. Poljska bi se naj priključila protikomunistični trozvezi: Nemčije, Italije in Japonske. Radi kratko opisanega ogrožanja mej Poljske je podal angleški ministrski predsednik Chamberlain 31. marca v spodnji zbornici izjavo, po kateri jamčita Anglija in Francija za poljske meje in ji bosta priskočili na pomoč z vsemi silami in z vso podporo, če bi prišlo do kakšnega nastopa, ki bi očitno ogrožal neodvisnost Poljske, in v katerem bi poljska vlada videla nevarnost ter bi ji njene življenjske koristi nalagale, da se temu upre s svojimi silami. Poljski zunanji minister Beck se je pripeljal 3. aprila v London, kjer so se natančno domenili o vojaški in obrambni pogodbi, ki bo Poljsko za bodoče varovala v svojih mejah. Beck se je na povratku iz Londona ustavil tudi v Parizu. Najnovejše stališče Anglije in Francije glede Poljske je hudo razljutilo nemškega kanclerja Hitlerja. Hitler je prisostvoval 1. aprila v Wilhelmshafnu slovesni spustitvi 35.000 ton obsegajoče vojne ladje »Tirpitz« v morje. V soboto se je pripeljal kancler v Hamburg, ki mu je priredil mogočen sprejem. V mestni hiši je govoril Hitler pred množico Hamburžanov. V svojem govoru je napadel ostro najnovejšo angleško po-